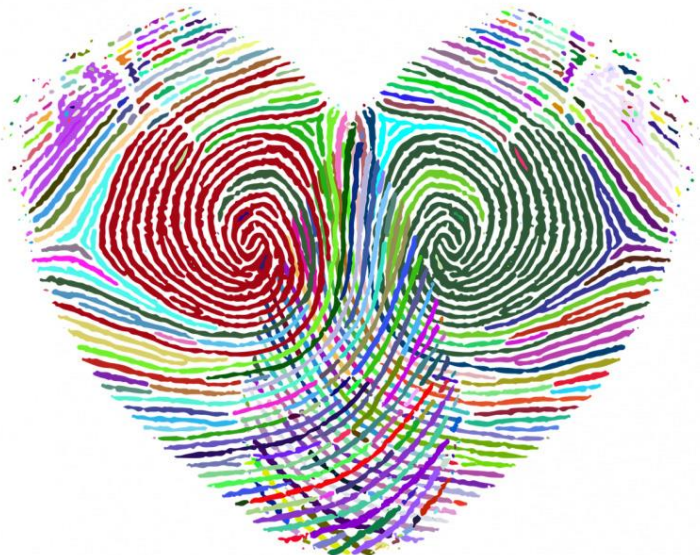

22 oktober 2023

verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Je hoeft je niet te verstoppen voor God. Dat leer ik van Psalm 139.

Maar wij hebben de neiging om dat wel te doen. Anderen zien maar een topje van de ijsberg. De rest blijft verstop onder de oppervlakte.

Misschien verstop je je om wie je bent. Een jongen die op jongens valt. Of je hebt het lichaam van een meisje maar je voelt je anders. Of je weet helemaal niet zo goed wie je bent en ontdekt bij jezelf allerlei gedachten en gevoelens die je niet waar wilt hebben. Dan ga je je verstoppen, zolang niemand weet wie jij echt bent, ben je veilig. Of je verstopt je om wat je niet kan. Andere mensen doen alles tegelijk: carrière, gezin, vriendinnen, sport, en jij bent alleen maar moe. Je maakt je onzichtbaar. Of je verstopt je sombere of ingewikkelde gevoelens. Je worstelt met een depressie, je schaamt omdat je het eigenlijk best goed hebt en het liefst kruip je weg. En ook als je iets gedaan hebt waarvan je weet : dit had ik nooit zo moeten doen, duik je weg voor de stem van je geweten, misschien ook wel de stem van God die je ter verantwoording roept, je verstopt je (zoals Adam en Eva in die tuin).

Zo hebben we allemaal dingen die we liever verborgen houden voor een ander. En ook voor onszelf. Je kijkt er zo weinig mogelijk naar. Misschien gaat het dan vanzelf wel over... En als we bidden, zachtjes voor onszelf, hebben we het er maar niet over. God heeft wel wat belangrijkers te doen.

Psalm 139 laat ons zien dat we ons *niet hoeven te verstoppen*. Zeker niet voor God. Hij kent je allang. Door en door. Kennen is bij God veel meer dan 'Hij weet je naam, Hij weet wie je bent,' nee, Hij is vertrouwd met je. Met dat wat je aan iedereen laat zien, maar ook met dat wat je het liefste verstopt. De berijmde Psalm gaat zelfs nog een stap verder 'HEER die mij ziet zoals ik ben, dieper dan ik mijzelf ooit ken, kent Gij mij.' Dat vind ik zo troostvol! Er is iemand die me echt kent, zelfs wanneer ik mezelf zo kwijt ben.

Je kunt je ook niet verstoppen voor God. 'HEER U bent altijd bij mij, U legt uw handen op mij.' Je raakt nooit buiten zijn bereik. Hij ziet je, altijd. In de gewone dingen van iedere dag. In je successen en waar je fout zit. Maar ook in de extreme dingen die een mens kunnen overkomen.

Hij ziet die Israëlische gijzelaars – verborgen voor de buitenwereld – , de Palestijnse families die schuilen in een ziekenhuis. Voor God ben je nooit verdwenen van de radar. Zelfs als je je zou laten opslokken door het donker - wat je je daarbij ook moet voorstellen – dan is voor God de nacht net zo licht als de dag.

Je hoeft je niet te verstoppen voor God. Kom tevoorschijn! Jij mag zijn! Hij heeft je immers zelf gemaakt. De grote Schepper van hemel en aarde. Hij maakte jou, persoonlijk, in de buik van je moeder, tot aan je nieren toe. Je nieren werden gezien als de plek van je gevoel, je reacties, je gezindheid. Niet zomaar een orgaan, maar echt jij. Hij heeft ons gemaakt, we horen bij Hem. In het NT gebruikt Johannes nog een ander beeld om de intense band tussen God en ons te beschrijven. 'Bedenk hoeveel de Vader van ons houdt. Zijn liefde voor ons is zo groot, dat hij ons zijn kinderen noemt. En dat zijn we ook.' (1 Joh 3:1a)

Het is dus wel duidelijk: Jij mag zijn! En in die veilige sfeer van God die hem door en door kent, durft de dichter van de Psalm zelfs zijn hart te luchten tegen God over zijn diepgewortelde haat tegen mensen die God haten. Voor ons is dat een dissonant in deze Psalm. Zeker in het licht van de situatie in Gaza. Haat is misschien wel de moeilijkste emotie die je als mens kunt hebben. In de tijd van die Psalm klonk dat minder heftig dan bij ons.

Maar zelfs die gevoelens hoef je voor God niet te verstoppen. Laat ze bij Hem maar aan het licht komen.

En dan? Is 'jij mag zijn' met alles wat in je is, het enige wat we te zeggen hebben vandaag? Dan wordt het toch veel te lievig allemaal? Jij mag er zijn, maar niet alles wat je doet is goed. Er is ook nog zoiets als 'zonde' je doel missen, verkeerde keuzes maken.

Ook de Psalm staat in deze spanning. Aan het eind pakt de Psalm het begin weer op: 'Doorgrond mij God, en ken mijn hart, peil mij, weet wat mij kwelt,' en gaat verder: 'zie of ik geen verkeerde weg ga en leid mij op de weg die eeuwig is.'

Jij mag zijn, met alles wat in je is. Maar je zit niet altijd op het goede spoor. Die spanning zit ook in dat lied wat we zongen. Neem mij aan zoals ik ben, wek in mij wie ik zal zijn (LB 833).

De grote vraag is: wat mag blijven en wil ik omarmen 'Dit is mijn leven!' en wat kan ik beter achter me laten?

Meestal weet je best waar je fout zit. En vaak weet je ook welke stap je moet zetten om de schade te herstellen. Daar hoeven we het verder niet over te hebben. Ga het doen! Maar soms weet je het niet, waar doe je goed aan? En dan zijn er ook nog die dingen die bij je horen, waar je vooral zelf last van hebt.

Je kunt je natuurlijk jezelf voornemen om te veranderen. Voortaan doe ik... Ik moet ophouden met.... En hoe gaat dat? Je neemt een ferm besluit. Doet een tijdje stevig je best. En valt toch weer in de dingen die je nou juist zo krachtdadig wilde bestrijden.

Anselm Grün zegt in één van zijn boeken: 'Veranderen is iets gewelddadigs. Je wilt jezelf veranderen, omdat je vindt dat je niet goed bent zoals je bent.' Maar het thema vandaag is niet: Jij moet zijn, maar 'jij mag zijn'. Monniken spreken niet over verandering, maar liever over 'omvorming.' Omvorming is zachter. Hoe werkt dat? Het begint ermee dat alles mag er zijn: alle gevoelens, gedachten, behoeftes en hartstochten. *neem mij aan zoals ik ben* En dan ga je het doordenken, doorvoelen, in het licht van Gods liefde. *wek in mij wie ik zal zijn* En daar kan iets ontstaan als omvorming.

Die monniken kenden natuurlijk Psalm 139. Daarin zie ik ook zo'n proces van omvorming. De Psalmddichter eindigt niet met: God maak dat ik ophou met ... en voortaan dat en dat vooral doe! Hij legt zijn hele leven – ongecensureerd – voor God neer. Alles mag er zijn voor God. Je kunt het zo zien: Je laat God toe in het huis van je leven. Niet alleen op de bank in de zithoek, met een kaarsje, zoals je je vrienden ontvangt. Nee, God mag overal komen. Hij mag ook in de keukenkastjes kijken en onder het bed en in de berging.

'Hier is het HEER, dat hele leven van mij. Alstublieft, doorgrond en ken me.'
Ik hoor daarin: 'Zelf zie ik het niet'

De monniken zeggen: Alleen dat wat je onder ogen ziet, kan omgevormd worden. Het helpt niet om de lastige dingen onder het kleedje te vegen en te doen alsof er niets aan de hand is. 'Ik heb niets te klagen!' Pas als je het erkent, kan je verder komen.

En als hij zijn hele leven voor God heeft neergelegd, dan vraagt de Psalmddichter of God hem wil helpen. 'Peil mij' Zoals met een dieplood, kijk naar wat onder de oppervlakte is. 'Weet wat mij kwelt' Onrustige gedachten, angst, schrik, verontwaardiging, haat misschien zelfs wel.

Jij mag zijn! Dat is de basis. God kent je, Hij ziet je, waar je ook naartoe gaat, Hij heeft je gemaakt en noemt je zijn kind. En dat ben je ook. Met alles wat in je is. En als je zo leeft met God, alles onder ogen ziet, zijn licht erover laat schijnen, kunnen er ook dingen omvormen – veranderen - en ga je je weg vinden, en weg die goed doet.

Hoe werkt dat, dat omvormen?

Dat waar je je voor schaamt, – bijvoorbeeld een alcoholprobleem – en wat je angstvallig geheim houdt, wordt minder beladen. En als je het ook durft te vertellen aan mensen die je vertrouwt, zul je bondgenoten op je weg, herkenning waar je het niet verwacht. En zo ontstaat er een weg waarin je meer vrijheid vindt.

Of, je hebt nog steeds periodes van somberheid, maar je neemt het jezelf niet meer zo kwalijk. Er komt meer lucht in je gevoelens.

Het kan ook zijn dat je in het licht van Gods liefde eindelijk echt gaat accepteren wie je ten diepste bent en niet meer geforceerd probeert jezelf te veranderen. Je wordt genezen van je verlangen om anders te zijn.

De Psalmddichter bidt om onderscheid. 'Kijk of ik niet op een dood spoor bent gekomen.' Wij lezen 'verkeerde weg.' Letterlijk staat er: een weg van verdriet, een heilloze weg. 'En breng me op een weg die blijvend is.' Een eeuwige weg. Een weg die me doet leven, een weg waarop ik mag zijn!

En zo zijn we ons hele leven onderweg. Zoekend, beetje bijsturen, soms echt een andere weg in slaan, zoekend naar de weg die goed doet. Het enige wat echt telt op die weg is niet van jezelf denkt of wat anderen over je zeggen maar wie je bent in Gods ogen: zijn geliefde kind. Jij mag zijn.

Het 'amen' van deze preek is het prachtige lied van Lauren Daigle (meezingen mag!). Zij zegt het zo: (God) U zegt dat ik geliefd ben – ik voel er niks van. U zegt dat ik sterk ben – ik denk dat ik zwak ben. En als ik nergens bij hoor, zegt U 'je bent van mij.' Het enige wat er echt toe doet is alles wat U van me denkt, in U vind ik mijn waarde, in U ligt mijn identiteit.
Amen.